

املا تلفیقی شماره ۲۶

با نام و یاد خداوند مهربانی ها

محمد تقی، معروف به میرزا تقی خان امیرکبیر، متولد سال ۱۲۱۳ هجری قمری و اهل فراهان بود. پدر محمدتقی، در دربار قائم مقام فراهانی، آشپز بود. نقل شده است، محمدتقی در کودکی، هنگامی که ناهار فرزندان قائم مقام را می آورد، پشت در کلاس درس می ایستاد تا آن ها غذای خود را بخورند و ظرف ها را بازگرداند و در همین مدت آنچه را معلم به آن ها می آموخت، او هم فرا می گرفت. روزی قائم مقام به آزمایش پسرانش آمده بود و هر چه از آن ها پرسید، چیزی نمی دانستند ولی محمدتقی جواب سؤالات را می داد. قائم مقام از او پرسید: «تقی، تو کجا درس خوانده ای؟» پاسخ داد: «روزها که غذای آفازده ها را می آورم، می ایستم و درس معلم را گوش می دهم». قائم مقام به او انعامی داد و محمدتقی نگرفت و گریه کرد و گفت: «اجازه دهید من نیز در کنار آفازده ها درس بخوانم». قائم مقام دلش به رحم آمد و قبول کرد و از معلم خواست تا در کنار بچه هایش به محمد تقی نیز درس بیاموزد.

از آن پس، میرزا تقی با فرزندان خاندان قائم مقام معاشر و هم بازی بود و چون همواره از خودش هوش و درایت زیادی نشان می داد، قائم مقام هم در تعلیم و تربیت او تلاش زیادی می کرد. محمد تقی ابتدا بخشی از کارهای دبیری و نامه نگاری های قائم مقام را انجام می داد. چندی بعد، او خزانه دار نظام گردید و با تلاش و کوشش به مقام وزیر نظام و سپس امیر نظام آذربایجان رسید. میرزا تقی خان امیرکبیر، بعد از گذراندن دوره های مختلف در محیط خانوادگی و اجتماعی، چند سفر بسیار مهم و حساس به خارج از کشور داشت. این مسافرت ها در پرورش دادن روح بزرگ و اندیشه های بلند وی، نقش قابل ملاحظه ای ایفا کردند و به ایشان دید وسیعی نسبت به مسائل اجتماعی و سیاسی روز دادند.